

Câu 1: (2,0 điểm) Đọc kĩ ngữ liệu sau và trả lời các câu hỏi bên dưới.

*Áo anh rách vai
Quần tôi có vài mảnh vá
Miệng cười buốt giá
Chân không giày
Thương nhau tay nắm lấy bàn tay.*

*Đêm nay rừng hoang sương muối
Đứng cạnh bên nhau chờ giặc tới
Đầu súng trăng treo.*

(Chính Hữu, *Đồng chí*)

1.1. (1,0 điểm) Trong các từ *vai, miệng, chân, tay, đầu* ở ngữ liệu trên, từ nào được dùng theo nghĩa gốc, từ nào được dùng theo nghĩa chuyên? Các từ dùng theo nghĩa chuyên được chuyển nghĩa theo phương thức nào?

1.2. (1,0 điểm) Nêu nội dung chính của ngữ liệu trên.

Câu 2: (3,0 điểm) Đọc kĩ ngữ liệu sau và trả lời các câu hỏi bên dưới.

Chàng bèn theo lời, lập một đàn tràng ba ngày đêm ở bến Hoàng Giang. Rồi qua thấy Vũ Nương ngồi trên một chiếc kiệu hoa đứng ở giữa dòng, theo sau có đến năm mươi chiếc xe cờ tán, võng lọng, rục rờ đầy sông, lúc ẩn, lúc hiện.

Chàng vội gọi, nàng vẫn ở giữa dòng mà nói vọng vào:

- Thiếp cảm ơn đức của Linh Phi, đã thề sống chết cũng không bỏ. Đa tạ tình chàng, thiếp chẳng thể trở về nhân gian được nữa.

Rồi trong chốc lát, bóng nàng loang loáng mờ nhạt dần mà biến đi mất.

(Nguyễn Dữ, *Chuyện người con gái Nam Xương*)

2.1. (0,5 điểm) Hãy thuật lại lời của nhân vật Vũ Nương trong ngữ liệu trên theo cách dẫn gián tiếp.

2.2. (1,0 điểm) Xác định các từ ngữ xưng hô có trong ngữ liệu trên. Có thể thay thế các từ xưng hô đó bằng những từ xưng hô khác hay không? Vì sao?

2.3. (1,5 điểm) Ngữ liệu trên chính là đoạn kết của tác phẩm *Chuyện người con gái Nam Xương*. Hãy nêu ngắn gọn ý nghĩa của phần kết đó.

Câu 3: (5,0 điểm)

Hãy hóa thân vào nhân vật người cháu trong bài thơ *Bếp lửa* của Bằng Việt để kể lại câu chuyện những năm tháng tuổi thơ cháu ở cùng bà. Văn bản kể có sử dụng các yếu tố đối thoại, độc thoại và độc thoại nội tâm.

----- Hết -----

- Học sinh không được sử dụng tài liệu.
- Giám thị không giải thích gì thêm.

HƯỚNG DẪN CHẤM

A. Hướng dẫn chung

- Giáo viên cần nắm vững yêu cầu của *Hướng dẫn chấm* để đánh giá tổng quát bài làm của học sinh, tránh cách chấm đếm ý cho điểm.
- Do đặc trưng của bộ môn, giáo viên cần linh hoạt trong việc vận dụng đáp án và thang điểm; chú ý khuyến khích các bài làm có cảm xúc và sáng tạo.
- Tổ trưởng chịu trách nhiệm tổ chức cho giáo viên dạy lớp 9 thảo luận và thống nhất *Hướng dẫn chấm*.

B. Đáp án và thang điểm

<i>Đáp án</i>	<i>Điểm</i>
1.1. (1,0 điểm) Trong các từ <i>vai, miệng, chân, tay, đầu</i> ở ngữ liệu trên, từ nào được dùng theo nghĩa gốc, từ nào được dùng theo nghĩa chuyển? Các từ dùng theo nghĩa chuyển được chuyển nghĩa theo phương thức nào?	1,0
- Từ dùng theo nghĩa gốc: <i>miệng, chân, tay</i> . - Từ dùng theo nghĩa chuyển: <i>vai, đầu</i> - Phương thức chuyển nghĩa: + <i>vai</i> : hoán dụ + <i>đầu</i> : ẩn dụ	0,25 0,25 0,25 0,25
1.2. (1,0 điểm) Nêu nội dung chính của ngữ liệu trên.	1,0
- Nội dung chính: Những người lính cách mạng trải qua những gian lao, thiếu thốn tột cùng. Song, chính trong tận cùng gian lao thiếu thốn đó, họ đã có được tình đồng chí gắn bó keo sơn, sâu nặng. Tình cảm đồng đội âm áp ấy cùng với khát vọng hòa bình của người lính đã tiếp thêm sức mạnh để họ vượt qua mọi gian khổ. Đoạn thơ ca ngợi vẻ đẹp của người lính trong thời kì đầu chống Pháp.	1,0
2.1. (0,5 điểm) Hãy thuật lại lời của nhân vật Vũ Nương trong ngữ liệu trên theo cách dẫn gián tiếp.	0,5
Khi Trương Sinh gọi, Vũ Nương vẫn ở giữa dòng mà nói vọng vào rằng nàng cảm ơn đức Linh Phi, đã thề sống chết cũng không bỏ, nàng đa tạ tấm tình của chàng Trương nhưng không thể trở về nhân gian được nữa.	0,5
2.2. (1,0 điểm) Xác định các từ ngữ xưng hô có trong ngữ liệu trên. Có thể thay thế các từ xưng hô đó bằng những từ xưng hô khác hay không? Vì sao?	1,0
- Các từ ngữ xưng hô: <i>thiếp- chàng</i> - Không thể thay các từ xưng hô đó bằng các từ xưng hô khác (em- anh; tôi- chàng; ta- chàng; ...)	0,25 0,25
- Vì: chỉ có cách xưng hô <i>thiếp- chàng</i> mới diễn tả được tình cảm thân mật vợ- chồng, phù hợp với thời đại của câu chuyện và cung cách xưng hô quen thuộc của người phụ nữ thời xưa.	0,5

<p>2.3. (1,5 điểm) Ngữ liệu trên chính là đoạn kết của tác phẩm <i>Chuyện người con gái Nam Xương</i>. Hãy nêu ngắn gọn ý nghĩa của phần kết đó.</p>	<p>1,5</p>
<p>Ý nghĩa phần kết của tác phẩm:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Minh oan cho Vũ Nương. - Gởi gắm ước mơ về sự công bằng trong cuộc sống. - Gián tiếp lên án, tố cáo chiến tranh phi nghĩa và xã hội trọng nam khinh nữ. <p>Dù được minh oan nhưng hạnh phúc của gia đình Vũ Nương đã mãi mãi tan vỡ, Vũ Nương vẫn không thể trở về nhân gian.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khẳng định niềm cảm thương của tác giả đối với số phận bi thảm của người phụ nữ trong xã hội phong kiến. 	<p>0,25 0,5 0,5 0,25</p>
<p>Câu 3: (5,0 điểm)</p> <p>Hãy hóa thân vào nhân vật người cháu trong bài thơ <i>Bếp lửa</i> của Bằng Việt để kể lại câu chuyện những năm tháng tuổi thơ cháu ở cùng bà. Văn bản kể có sử dụng các yếu tố đối thoại, độc thoại và độc thoại nội tâm.</p>	<p>5,0</p>
<p>a. Yêu cầu về kỹ năng</p> <ul style="list-style-type: none"> - HS dựa vào tác phẩm <i>Bếp lửa</i>- Bằng Việt- để kể lại câu chuyện với người kể chuyện hóa thân vào nhân vật người cháu, xưng <i>tôi</i>. - Câu chuyện kể có thể bám sát các chi tiết trong bài thơ nhưng cũng có thể mở rộng theo tưởng tượng của học sinh, miễn là hợp lí, thuyết phục. - Kết hợp được tự sự với yếu tố miêu tả, biểu cảm. - Sử dụng yếu tố đối thoại, độc thoại và độc thoại nội tâm để xây dựng nhân vật. - Bố cục, chữ viết rõ, trình bày mạch lạc, không mắc lỗi chính tả, ngữ pháp. 	<p>1,0</p>
<p>b. Yêu cầu về kiến thức (cho điểm kết hợp với yêu cầu về kỹ năng)</p> <p>HS có thể có những sáng tạo trong cách kể chuyện, sau đây là một số gợi ý :</p>	<p>4,0</p>
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Tôi</i> bây giờ đã trưởng thành, đi học xa nhà nhưng vẫn luôn nhớ về những năm tháng ấu thơ sống cùng với bà. - Lên bốn tuổi, <i>tôi</i> sống cùng bà vì cha mẹ bận công tác xa. - Suốt những năm tháng ấu thơ, <i>tôi</i> được bà nuôi dưỡng, dạy bảo, yêu thương... Bà <i>tôi</i> có thói quen dậy sớm để nhóm bếp lửa. Hình ảnh bếp lửa chờn vờn trong sương sớm trở thành kỉ niệm sâu sắc trong lòng <i>tôi</i>. - Bên bếp lửa sớm, bà <i>tôi</i> hay kể chuyện những ngày ở Huế. - Khi giặc đốt làng, nhà bà bị cháy tàn rụi, hàng xóm giúp bà dựng lại túp lều tranh. Dù vậy, bà không hề than thở mà còn dặn <i>tôi</i> đừng viết thư kể cho cha mẹ, cứ bảo nhà vẫn được bình yên. - Nhiều năm về sau, khi đã trưởng thành, <i>tôi</i> vẫn luôn nhớ những giây phút bên bếp lửa cùng với bà và những câu chuyện bà kể. Chính những kỉ niệm đó giúp <i>tôi</i> biết yêu thương, biết trân trọng những giá trị của gia đình, quê hương. Và trên hết, bà và tình yêu sâu nặng của mình mãi là điểm tựa cho <i>tôi</i> suốt cuộc đời. 	
<p>* Lưu ý:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Học sinh có thể diễn tả và sắp xếp ý theo nhiều cách nhưng phải nêu đủ và mạch lạc các ý cơ bản thì mới đạt điểm tối đa. + Học sinh có những ý kiến riêng hợp lí thì vẫn được chấp nhận. + Giáo viên cho điểm trên cơ sở kết hợp các yêu cầu kỹ năng và kiến thức. 	